

ТЕМА № 13. Особливості національної моделі пробації.

Правове регулювання і порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі кримінально-виконавчою інспекцією.

Лектор - начальник кафедри кримінально-виконавчого права
к.ю.н. Кирилюк Валентина Анатоліївна

План лекції

1. Особливості національної моделі пробації. Правові та організаційні засади діяльності КВІ/ органу пробації.
2. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.
3. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді громадських робіт.
4. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді виправних робіт.
5. Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, та звільнених від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Питання 1. Особливості національної моделі пробації. Правові та організаційні засади діяльності КВІ/ органу пробації.

Пробація має майже 200-річну історію розвитку і виникла як кримінально-правовий інститут англосаксонського права, який являє собою різновид умовного засудження або умовного звільнення.

Загальні риси пробації:

- не застосування до порушника покарання у вигляді ув'язнення або узагалі звільнення від покарання;
- застосування пробації до правопорушника у залежності від обставин;
- здійснення нагляду, який відрізняється від поліцейського нагляду та поєднаний із соціальною допомогою правопорушнику у процесі ресоціалізації.

Міжнародні нормативно-правові акти

- Резолюція Генеральної Асамблеї ООН №45/110 про Стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (*Токійські правила, 1990 р.*),
- **Європейська Конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками** (ETS №51, 1964 р.),
- Рекомендація №СМ/(2010)1 Комітету Міністрів Ради Європи про **Правила Ради Європи про пробацію**.
- У цілому ухвалено близько 20 резолюцій, які спрямовані на розвиток у країнах учасницях ООН або Ради Європи заходів, альтернативних тюремному ув'язненню.

Переваги пробації

- зменшення витрат на утримання УВП;
- зменшення негативних наслідків для засудженого, пов'язаних з перебуванням в місцях позбавлення волі;
- зменшення проблем соціальної адаптації після звільнення;
- ефективна взаємодія державних і недержавних інституцій.

Правова основа

- закон «Про пробацію» від 5.02.2015 (вступив у дію 27.08.2015)
- постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2015 р. №456 «Про внесення змін до Положення про ДПтС України»

Орган пробації - створюється у складі ДПтС України шляхом реорганізації КВІ.

КВІ створені 21.11.2001 наказом Голови ДДУПВП № 212 на базі інспекції виправних робіт МВС України.

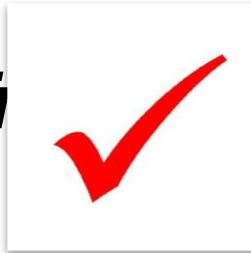
Завдання органу пробації відповідно до Закону «Про пробацію»:

- *підготовка досудових доповідей щодо обвинувачених;*
- здійснення нагляду за засудженими до покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт, особами, яким покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк замінено покаранням у виді громадських робіт або виправних робіт, особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років;
- виконання певних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі;
- направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів;
- *реалізація пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням;*
- *проведення соціально-виховної роботи із засудженими;*
- *здійснення заходів з підготовки осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, до звільнення;*
- реалізація інших заходів, спрямованих на виправлення засуджених та

**Структура органу пробації у складі ДПтС
України:**

**Департамент (управління) пробації
(центральный апарат)**

**підрозділи управління пробацією в
обл'єстях**

підрозділи органу пробації

- 4500 посад +120 управлінській апарат
- + психологи - не менше 1-го на 400 підоблікових;
- + педагоги- 1 на підрозділ;
- + соціальні працівники - 1 на підрозділ.

Станом на 01.01.2016 на обліку КВІ перебувало **80 715** осіб, з них н/л – **2016** осіб
(в УВП та СІЗО - **70 417** осіб, н/л - **348**)

ЗЗД – 5295

Громадські роботи – 4036

Виправні роботи - 1053

Звільнені від відбування покарання з випробовуванням - 65053

Притягнуті до адмін.відповідальності – 5268:

у виді громадських робіт - 5263

у виді виправних робіт – 5

Правова основа пробації

Підзаконні нормативно-правові акти

- Порядок складання досудової доповіді;
- Порядок здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими;
- Порядок розроблення та реалізації пробаційних програм;
- Порядок взаємодії органу пробації та державних органів під час здійснення заходів пенітенціарної пробації;
- Положення про організацію діяльності волонтерів пробації.

Підзаконні нормативно-правові акти, які регламентують діяльність органу пробації/КВІ

- - Наказ ДДУПВП, МВС України від 19.12.2003 №270/1560 «Про затвердження Інструкції про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань»;
- - Наказ Міністерства юстиції України від 19.03.2013 №474/5 «Про затвердження Порядку виконання адміністративних стягнень у вигляді громадських робіт та виправних робіт»;
- - Наказ Міністерства юстиції «Про затвердження Інструкції про порядок надання засудженим короткочасних виїздів за межі установ виконання покарань» від 22.11.2011 № 3361/5;
- - Наказ Міністерства юстиції України від 08.09.2012 №1439/5 «Про затвердження Порядку подання до адміністрації Президента України матеріалів за клопотаннями засуджених про помилування та виконання указів Президента України про помилування»;
- - Наказ Міністерства юстиції України, Міністерства соціальної політики, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України від 28.03.2012 №478/5/180/375/212/258 «Про затвердження Порядку взаємодії установ виконання покарань та суб'єктів соціального патронажу під час підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк».

Пробація - система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавлення волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого.

Мета пробації - забезпечення безпеки суспільства шляхом виправлення засуджених, запобігання вчиненню ними повторних кримінальних правопорушень та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинувачених, з метою прийняття судом рішення про міру їхньої відповідальності.

Види пробації

Досудова пробація – передбачає забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, з метою прийняття судом рішення про міру його відповідальності.

Досудова доповідь повинна містити соціально-психологічну характеристику, оцінку ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення та висновок про можливість виправлення без обмеження волі або позбавлення волі на певний строк.

Це дослідження не має на меті довести винуватість або невинуватість, а містить висновок про ризик вчинення обвинуваченим повторного злочину та можливість його виправлення без позбавлення або обмеження волі (стаття 9 Закону).

Досудова доповідь складається

- **Вступна частина** - містить інформацію щодо: виконавця доповіді; час і місце складання доповіді; статті КК, за якими обвинувачується особа; загальні відомості про особу обвинуваченого; інформацію про відмову обвинуваченого від участі у складенні доповіді (за наявності).
- **Описова частина** - містить інформацію щодо: опису кримінального правопорушення; дані про соціально-побутові умови, стан здоров'я; соціально-психологічна характеристика; оцінка ризиків вчинення повторного кримінального правопорушення .
- **Заклучна частина** - містить інформацію про наявність у обвинуваченого потреб у наданні соціальних послуг; ступінь його готовності до позитивних змін; ставлення до вчиненого ним діяння та потерпілих осіб; висновок щодо можливості виправлення без позбавлення волі; доцільність застосування пробації (пропозиції щодо застосування пробаційної програми).

Види пробації

Наглядова пробація – це здійснення наглядових та соціально-виховних заходів щодо засуджених, осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням, а також направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання до виправних центрів.

Новою формою роботи буде:

- складання індивідуального плану роботи з клієнтом пробації;
- реалізація пробаційних програм.

Розширення переліку обов'язків, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуван

1. **Обов'язки:** періодично з'являтися для реєстрації та повідомляти про зміну місця проживання, роботи або навчання.
2. **Додаткові обов'язки:**
  - 1) попросити публічно або в іншій формі пробачення у потерпілого;
  - 2) не виїжджати за межі України без погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері пробації;
  - 3) **вступити на навчання для здобуття повної загальної середньої освіти;**
  - 4) **офіційно працевлаштуватися або вступити на навчання для отримання професії;**
  - 5) **пройти пробаційні програми;**
  - 6) пройти курс лікування від психічних та поведінкових розладів унаслідок вживання психоактивних речовин або захворювання, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб

Пробаційні програми - призначаються за рішенням суду і передбачають комплекс заходів, спрямованих на корекцію соціальної поведінки або її окремих проявів, формування соціально сприятливих змін особистості, які можливо об'єктивно перевірити .

Наприклад: подолання агресивної поведінки, шкідливих звичок, психологічних проблем, набуття позитивних соціальних навичок, соціального статусу, усунення або мінімізація негативних соціальних факторів.

Особливості пробації щодо неповнолітніх

- акцент на: забезпечення нормального фізичного і психічного розвитку; профілактику агресивної поведінки; мотивацію позитивних змін особистості; поліпшення соціальних стосунків.
- Досудова доповідь стосовно неповнолітніх додатково повинна містити: інформацію про вплив криміногенних факторів на поведінку; рекомендації щодо заходів, спрямованих на мінімізацію ризику вчинення повторних кримінальних правопорушень.
- здійснюється органом пробації спільно з органами і службами у справах дітей, спеціальними установами та закладами, що здійснюють їх соціальний захист і профілактику

Форма оцінки і супроводу неповнолітньої особи – це структурований інструмент, що застосовується для збору і аналізу повної інформації про неповнолітню особу з метою виявлення конкретних криміногенних факторів ризику і потреб які сприяють протиправній поведінці.

Дає можливість:

- виявити фактори, що сприяють протиправній поведінці неповнолітньої особи;
- визначити рівень та інтенсивність необхідного втручання;
- готувати інформацію для суду стосовно найдоцільніших заходів щодо неповнолітнього обвинуваченого з метою його перевиховання;
- здійснювати ефективне планування індивідуальної роботи з неповнолітньою особою;
- проведення моніторингу змін у потребах неповнолітньої особи і рівня ризику скоєння нового злочину в майбутньому.

Питання 2. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

ст. 55 КК, призначається судом на строк

- ✓ від двох до п'яти років як основне покарання;
- ✓ від одного до трьох років як додаткове покарання;
- ✓ на строк п'ять років як додаткове покарання у справах, передбачених Законом України "Про очищення влади";
- ✓ у випадках, коли за характером вчинених винним злочинів суд визнає неможливим збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю.

Позбавлення права обіймати певні посади полягає у звільненні засудженого на вказаний у вирокі суду строк від посади, яку він займав під час вчинення злочину, і позбавленні його права обіймати аналогічні посади в інших підприємствах, в установах, організаціях.

Позбавлення права займатися певною діяльністю - це заборона засудженому займатися тією діяльністю, у зв'язку з якою ним вчинено злочин.

Строк покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, призначеного як основне покарання, обчислюється з дня набрання вироком законної сили.

Строк додаткового покарання обчислюється з моменту відбуття основного покарання, а при призначенні покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як додаткового до інших основних покарань, а також у разі застосування статті 77 Кримінального кодексу України - з моменту набрання вироком законної сили.

Функції КВІ при виконанні “ЗЗД”

- ведуть облік засуджених осіб;
- здійснюють контроль за додержанням порядку та умов відбування покарання;
- уживають заходів щодо припинення порушень вимог вироку;
- вносять клопотання до суду щодо застосування приводу до засуджених (ч. 1 ст. 31 КВК);
- організовують початкові розшукові заходи;
- беруть участь у виховній роботі, проводять індивідуальні бесіди;
- контролюють поведінку засуджених, направляють запити про притягнення до адмін. відповідальності;
- один раз на шість місяців направляють вимоги до підрозділів ІТ з метою встановлення випадків учинення засудженими особами нових злочинів;
- роз'яснюють порядок та умови відбування покарання;
- у разі потреби здійснюють контрольні перевірки за місцем роботи засуджених осіб;
- відповідно до статті 84 КК направляють до суду подання про звільнення за хворобою;
- відповідно до ч.1 ст. 35 КВК в разі ухилення засуджених від відбування покарання - притягаються до кримінальної відповідальності за. 1 ст.389 КК.
- у разі невиконання власником підприємства вироку суду, направляють матеріали прокуророві для вирішення питання про притягнення винних осіб до відповідальності згідно із законом (ч. 2 ст. 31 КВК України);

Функції органів Національної поліції

Виконують:

- Постанови суду про розшук засуджених (ч. 1 ст.31 КВК).
- Привід засуджених осіб, які не з'явилися за викликом до КВІ без поважних причин (ч.1 ст. 34 КВК).
- Постанови судів про привід засуджених, які ухиляються від явки до них у зв'язку з розглядом кримінальних справ за ухилення від відбування покарання.

Здійснюють:

- Затримання і конвоювання

Надають інформацію щодо розшуку, притягнення до кримінальної або адмін.відповідальності засуджених, які перебувають на обліку в КВІ.

Направляють до КВІ , копію постанови про порушення кримінального провадження та інформацію про обрання запобіжного заходу стосовно засуджених осіб.

Працівники служби дільничних інспекторів поліції:

- ведуть облік засуджених;
- проводять індивідуально-профілактичну роботу, спрямовану на виправлення, попередження порушення громадського порядку та інших прав громадян, а також учинення ними нових злочинів;
- щомісяця здійснюють перевірки за місцем проживання засуджених, про результати у кінці кожного кварталу письмовою довідкою, інформують КВІ;
- у разі притягнення до адмін. відповідальності письмово повідомляють про це підрозділ КВІ.

Порядок виконання покарання у виді «ЗЗД»

В день отримання вироку відомості про засуджену особу заносяться до журналу обліку і заводиться особова справа.

У 10 д. термін направляються повідомлення до:

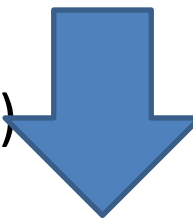
- ✓ суду/УВП;
- ✓ органу Національної поліції;
- ✓ військомату;
- ✓ відділу міграційної служби
- ✓ органу, який має право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності;
- ✓ сповіщення.

Порядок виконання покарання у виді «ЗЗД»

Засуджений викликається до КВІ (н/л – з батьками) :

- дає підписку про виконання вимог вироку суду,
- заповнює анкету,
- надає довідку з місця роботи (копію трудового договору),
- трудову книжку (якщо не працює)

У 10 д. строк після прибуття засудженої особи до КВІ направляються повідомлення та копія вироку суду власнику підприємства, на якому працює засуджена особа, про внесення до її трудової книжки запису про те, які посади, на який строк і на якій підставі засудженій особі заборонено обіймати або яким видом професійної діяльності вона позбавлена права займатися.

Обов'язки засуджених до покарання у виді «ЗЗД»

- ✓ виконувати вимоги вироку суду;
- ✓ надавати на вимогу КВІ документи, пов'язані з виконанням покарання;
- ✓ повідомляти КВІ про місце роботи і проживання чи їх зміну;
- ✓ з'являтися за викликом до КВІ.
- ✓ засудженому забороняється без дозволу КВІ виїжджати за межі України.

Поважні причини неявки засудженого:

- несвоєчасне одержання виклику;
- хвороба та інші обставини, що фактично позбавляють можливості своєчасно прибути за викликом і які документально підтверджені.

Ухиленням від відбування покарання

- порушення порядку та умов відбування покарання, притягнення до адмін. відповідальності за правопорушення, які були учинені після письмового попередження;
- невиконання вимог вироку суду;
- неповідомлення КВІ про місце роботи і проживання чи їх зміну;
- неявка без поважної причини до КВІ, або зникнення з метою ухилення від відбування покарання.

прокуророві направляються матеріали для вирішення питання про притягнення засудженого до кримінальної відповідальності за ч.1 ст. 389 КК

Початкові розшукові заходи проводяться протягом одного місяця.

- 1) Опитати родичів, сусідів, знайомих засудженого - установити можливе місце перебування.
- 2) Через працівників відділу кадрів за місцем роботи або навчання встановити осіб, які можуть знати місце знаходження засудженого.
- 3) Направити запити:
  - за місцем проживання родичів та знайомих засудженого
  - до адресно-довідкового бюро, ЖЕКу, селищної, сільської або міської ради, інших закладів, які можуть мати інформацію про розшукувану особу
- 4) Перевірити:
  - медичні установи за місцем проживання, морги
  - за обліками органів Нац.поліції (чи немає засудженого серед затриманих, адмін.арештованих, в ІЗО, ІТТ).

Подання, копія вироку суду та матеріали початкових розшукових заходів із супроводжувальним листом направляються до ОНП для здійснення подальшого розшуку засудженого.

Прокуророві направляються матеріали для вирішення питання про притягнення їдо кримінальної відповідальності за ухилення

Обов'язки власника підприємства, установи, організації

- 1) не пізніше трьох днів після одержання копії вироку суду або повідомлення інспекції звільнити засуджену особу з посади, яку вона обіймає, або від того виду професійної діяльності, права на яку вона позбавлена;
- 2) унести до трудової книжки засудженої особи запис про те, на який строк і які посади вона позбавлена права обіймати або яким видом професійної діяльності позбавлена займатися;
- 3) негайно повідомити інспекцію про виконання вимог вироку та направити до інспекції копію відповідного наказу або витяг з нього;
- 4) на вимогу інспекції надавати їй документи, пов'язані з виконанням покарання.

Обов'язки органів, які мають право анулювати дозвіл на заняття певними видами діяльності

- 1) не пізніше трьох днів після одержання копії вироку суду анулювати дозвіл на зайняття тим видом діяльності, яка заборонена засудженій особі;
- 2) вилучити відповідний документ, який дає даній особі право займатися певним видом діяльності;
- 3) вилучити відповідний документ та предмети, заборонені судом для зберігання та використання;
- 4) негайно письмово повідомити про виконання вимог вироку суду інспекцію.

Питання 3. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді громадських робіт

- **Громадські роботи** - виконання засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид, місце і час виконання яких визначають органи місцевого самоврядування.
- Дорослі 60 - 240 г. (не більш 4 г./день)
- Неповнолітні 30 - 120 г. (не більш 2 г./день)

Не призначаються :

- ✓ інвалідам I - II гр.,
- ✓ вагітним жінкам,
- ✓ особам, які досягли пенсійного віку,
- ✓ військовослужбовцям строкової служби.

Порядок виконання і відбування кримінального покарання у виді громадських робіт

- За місцем проживання засудженого
- Надання щорічної відпустки за основним місцем роботи не зупиняє виконання покарання.
- не відбувають покарання у вихідні та святкові дні в разі відсутності можливості здійснення контролю.

Функції працівників КВІ

- Ведуть облік засуджених.
- Роз'яснюють порядок і умови відбування покарання.
- Погоджують з органами місцевого самоврядування перелік об'єктів, та види робіт.
- Здійснюють контроль за дотриманням умов відбування покарання засудженими і власником підприємства.
- Ведуть сумарний облік відпрацьованого часу.
- Застосовують застереження щодо засуджених.
- Проводять реєстрацію засуджених.
- Підтримують постійні контакти з власником підприємства, органами НП, гром.формуваннями.
- Здійснюють контрольні перевірки за місцем роботи засуджених...

Порядок прийняття до виконання вироків суду

- На кожну засуджену особу заводиться **особова справа** та заповнюється **облікова картка**, у якій ведеться сумарний облік відпрацьованих нею годин. Картка зберігається в особовій справі засудженої особи у конверті, який наклеюється на другу сторінку обкладинки особової справи.
- Працівник КВІ не пізніше 10 д. строку з дня отримання копії вироку суду видає засудженому **направлення** на одне з підприємств, де відбуватиме покарання.

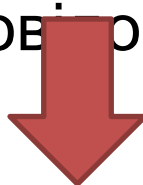
Особи, засуджені до громадських робіт, зобов'язані:

- 1) дотримуватися встановлених законодавством порядку та умов відбування покарання;
- 2) сумлінно ставитися до праці, працювати на визначених для них об'єктах і відпрацьовувати установлений судом строк громадських робіт;
- 3) з'являтися за викликом до інспекції;
- 4) повідомляти інспекцію про зміну місця проживання;
- 5) періодично з'являтися на реєстрацію до інспекції;
- 6) не порушувати громадський порядок.

Обчислення строку відбування покарання у виді громадських робіт

- обчислюється в годинах, протягом яких засуджений працював за визначеним місцем роботи.
- власником підприємства щомісячно складається графік відбування ГР та заповнюється таблиць виходу на роботу.
- зараховується тільки той строк, який засуджений відпрацював згідно з повідомленням власника підприємства.

Кількість відпрацьованих засудженим годин заноситься в картку обліку, яка заповнюється щомісяця.

Після відпрацювання встановленої вироком суду кількості годин іКВІ надсилає власнику підприємства повідомлення про припинення відбування покарання засудженим, і він знімається з обліку.

Відповідальність осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт

- ***Ухиленням від відбування покарання вважаються:***
  1. Невиконання встановлених обов'язків, порушення порядку та умов відбування покарання, а також притягнення до адмін.відповідальності за правопорушення, які були вчинені після письмового попередження.
  2. Невихід більше двох разів протягом місяця на громадські роботи без поважної причини.
  3. Допущення більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця.
  4. Поява на роботі нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння.
  5. Неявка без поважної причини до КВІ або зникнення з метою ухилення від відбування покарання.

Матеріали в прокуратуру для вирішення питання про притягнення засудженого до кримінальної відповідальності за ч.2 ст. 389 КК.

Обов'язки власника підприємства установи, організації

1. Погодження з КВІ переліку об'єктів, на яких засуджені відбувають громадські роботи, та видів цих робіт.
2. Контроль за виконанням засудженими визначених для них робіт та дотриманням правил техніки безпеки.
3. Своєчасне повідомлення КВІ про ухилення засуджених від відбування покарання та переведення їх на інше місце роботи, появу на роботі в нетверезому стані чи в стані наркотичного або токсичного сп'яніння, порушення громадського порядку.
4. Ведення обліку та щомісячне інформування КВІ про кількість відпрацьованих засудженими годин та їх ставлення до праці.

Питання 4. Правове регулювання та порядок виконання покарання у виді виправних робіт

Дорослі від 6 міс. до 2 р., н/л - від 2 міс. до 1 р. відбувається за місцем роботи засудженого. Із суми заробітку провадиться відрахування в доход держави в розмірі, встановленому вироком суду, в межах

дорослі від 10 до 20 %, н/л - від 5 до 10 %.

Не застосовуються до

- вагітних жінок та жінок, які перебувають у відпустці по догляду за дитиною,
- до непрацездатних,
- до осіб, що не досягли шістнадцяти років,
- тих, що досягли пенсійного віку,
- до військовослужбовців, працівників правоохоронних органів, нотаріусів, суддів, прокурорів, адвокатів, державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Функції КВІ

- Веде персональний облік засуджених.
- Роз'яснює порядок та умови відбування покарання.
- Через центри зайнятості населення направляє на роботу засуджених, які на час виконання вироку не працюють або були звільнені з роботи.
- Контролює правильність і своєчасність відрахувань із заробітку засуджених та перерахування утриманих сум у дохід держави.
- Здійснює контроль за додержанням порядку та умов відбування покарання засудженими і власником підприємства.
- Кожні 6 місяців перебування на обліку здійснює контрольні перевірки за місцем роботи засудженого .
- Інформує прокуратуру про невиконання власником підприємства обов'язків, порядку та умов відбування засудженим виправних робіт.
- Підтримує постійні контакти з власником підприємства та трудовими колективами з метою своєчасного отримання інформації про застосування до засуджених заходів заохочення, стягнення, звільнення з роботи та ухилення їх від відбування покарання.
- Бере участь у виховній роботі із засудженими.
- Контролює поведінку засуджених, щомісяця перевіряє, чи притягувалися вони до адміністративної відповідальності за порушення громадського порядку.
- Застосовує заходи заохочення і стягнення.
- Перевіряє обґрунтованість заяви засудженого про звільнення з роботи за власним бажанням та за наявності довідки з нового місця роботи про можливість його працевлаштування виносить постанову про дозвіл або відмову у звільненні.

Документами персонального обліку, засуджених до виправних робіт є:

- ***журнал обліку***
- ***облікова картка***
- ***Особова справа.***

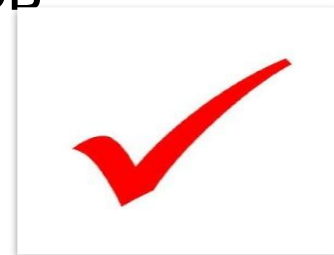
Особи, засуджені до виправних робіт, перебувають на обліку тієї інспекції, на території обслуговування якої розташовані підприємства, де вони працюють.

Порядок виконання покарання у виді виправних робіт

- Не пізніше 10 д. терміну з дня реєстрації копії вироку (постанови, ухвали) суду, КВІ заздалегідь уточнивши місце роботи засудженого, направляє на підприємство (у бухгалтерію) копію вироку та повідомлення про утримання грошових коштів.
- Якщо при уточненні місця роботи засудженого з'ясується, що на час звернення вироку до виконання він не працює, засуджений надає письмове пояснення, у якому вказує причину звільнення з роботи.
- Засудженому видається направлення до центру зайнятості населення.
- У разі непрацевлаштування та непостановки на облік у центрі зайнятості населення засуджений викликається до КВІ і надає письмове пояснення про причини ухилення від відбування покарання. Йому виноситься письмове попередження та надається ще 15 днів для працевлаштування.
- Якщо засуджений без поважної причини не працевлаштувався у встановлений термін і не став на облік у центрі зайнятості населення, інспекція, узявши довідку про це з центру зайнятості, надсилає подання, копію вироку та матеріали, які свідчать про ухилення від відбування покарання, до прокуратури для вирішення питання про притягнення засудженого до кримінальної відповідальності за частиною другою статті 389 Кримінального кодексу України.

Обов'язки засуджених до виправних робіт

- додержуватись установлених порядку та умов відбування покарання;
- сумлінно ставитися до праці;
- з'являтися за викликом до КВІ;
- повідомляти КВІ про зміну місця проживання;
- періодично з'являтися до КВІ для реєстрації;
- не виїжджати без дозволу КВІ за межі України;
- не звільнятися з роботи за власним бажанням без дозволу КВІ;
- не вчиняти проступки, за які можуть бути притягнуті до адміністративної відповідальності;
- не допускати прогулів та порушень трудової дисципліни;
- не з'являтися на роботі в нетверезому стані, стані наркотичного або токсичного сп'яніння.

Обчислення строку відбування покарання у виді виправних робіт

- Початком строку відбування покарання у виді виправних робіт є день, з якого фактично розпочато відрахування із заробітку засудженого, але не раніше від дня набрання вироком законної сили.
- Строк покарання у виді виправних робіт обчислюється роками, місяцями і днями, протягом яких засуджений працював і з його заробітку провадилися відрахування.
- Число днів, відпрацьованих засудженим, має бути не менше за число робочих днів згідно з графіком роботи даного підприємства, які припадають на кожний місяць установленого судом строку покарання.
- Обчислення строку відбування покарання проводиться на підставі відомостей про роботу засудженого на підприємстві, які кожного місяця надсилаються власником підприємства до інспекції.

До строку відбування виправних робіт також зараховується:

- час, протягом якого засуджений не працював з поважних причин і за ним, відповідно до закону, зберігалася заробітна плата, а також час, коли засудженому не надавалася робота на підприємстві.
- час, протягом якого засуджений перебував під вартою у зв'язку з учиненням злочину, за який відбуває виправні роботи. У строк відбування виправних робіт зараховується один день тримання під вартою за три дні виправних

У строк відбування покарання не зараховується:

- час хвороби, викликаногої алкогольним, наркотичним або токсичним сп'янінням або діями, пов'язаними з ними, грубим порушенням правил техніки безпеки, умисним заподіянням собі тілесних ушкоджень.
- час відбування адміністративного стягнення у вигляді арешту або виправних робіт.
- час тримання під вартою як запобіжного заходу з іншої кримінальної справи у період відбування виправних робіт у разі, якщо вина в учиненні злочину доведена в установленому порядку.

Порядок проведення відрахувань заробітків засуджених до виправних робіт

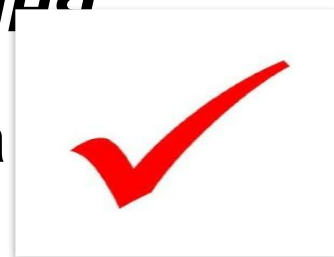

- Відрахування починаються з наступного дня після надходження копії вироку та повідомлення на підприємство, але не раніше, ніж вирок набрав законної сили.
- Проводяться з усієї суми заробітку незалежно від наявності претензій до засудженого за виконавчими документами за кожний відпрацьований місяць.
- Якщо засуджений працює на роботах з періодичним нарахуванням заробітної плати (сезонні роботи в сільському господарстві, на риболовецьких та рибопереробних підприємствах тощо), то відрахування проводяться у міру її нарахування.
- Якщо засуджений працює за сумісництвом на кількох підприємствах, то відрахування проводяться за кожним місцем його роботи в розмірі, установленому вирокіом суду, у зазначеному вище порядку.
- Відрахування не проводяться з грошових допомог, які отримуються в порядку соціального страхування і соціального забезпечення, виплат одноразового характеру, не передбачених системою оплати праці, сум, що виплачуються як компенсація за витрати, пов'язані з відрядженням, та з інших компенсаційних виплат.
- Утримані в дохід держави із заробітку засуджених кошти бухгалтерією підприємства перераховуються до державного бюджету через банківські установи України. Одержання утриманих коштів готівкою забороняється.

Заходи заохочення та стягнення

Передбачені законодавством про працю та кримінально-виконавчим законодавством.

Заохочення:

- 1) Подання до суду матеріалів щодо умовно-дострокового звільнення або заміни не відбутої частини покарання штрафом.
- 2) Зарахування часу щорічної чергової відпустки у строк відбування покарання.

Стягнення:

Письмове попередження про притягнення до кримінальної відповідальності.

Стосовно особи, яка ухиляється від відбування покарання до прокуратури направляються матеріали для вирішення питання про притягнення до кримінальної відповідальності за ч.2 ст. 389 КК.

Ухиленням від відбування виправних робіт

є :

- невиконання встановлених обов'язків;
- порушення порядку та умов відбування покарання;
- вчинення проступку, за який його було притягнуто до адміністративної відповідальності;
- більше двох разів протягом місяця допущення прогулів, а також більше двох порушень трудової дисципліни протягом місяця або поява на роботі в нетверезому стані, у стані наркотичного або токсичного сп'яніння.

Обов'язки власника підприємств

- Щомісячне відрахування визначеної вироком суду частини заробітної плати і перерахування у встановленому порядку утриманої суми в дохід держави.
- Додержання порядку та умов відбування покарання, передбачених КВК України.
- Своєчасне інформування працівників інспекції про ухилення засудженого від відбування покарання, переведення його на іншу роботу чи посаду, а також його звільнення.
- Щомісячне інформування працівників інспекції про кількість робочих днів за графіком на підприємстві, кількість фактично відпрацьованих засудженим робочих днів, розмір заробітної плати і утримань з неї за вироком суду, кількість прогулів, кількість днів тимчасової непрацездатності за листами непрацездатності та з інших причин.
- Призначення працівника, який проводитиме із засудженим виховну роботу, контролювати виконання визначених для нього робіт та поведінку засудженого.

Питання 5. Порядок здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням

- Якщо суд, крім випадків засудження за корупційний злочин, при призначенні покарання у виді виправних робіт, службового обмеження для військовослужбовців, обмеження волі, а також позбавлення волі на строк не більше п'яти років, враховуючи тяжкість злочину, особу винного та інші обставини справи, дійде висновку про можливість виправлення засудженого без відбування покарання, він може прийняти рішення про звільнення від відбування покарання з випробуванням.
- Засуджений звільняється від відбування призначеного покарання, якщо протягом іспитового строку не вчинить нового злочину і виконає покладені на нього обов'язки.
- Тривалість іспитового строку та обов'язки визначаються судом.

Обов'язки осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням ст.76 КК України:

- попросити публічно або в іншій формі пробачення у потерпілого;
- не виїжджати за межі України на постійне проживання без дозволу кримінально-виконавчої інспекції;
- повідомляти кримінально-виконавчу інспекцію про зміну місця проживання, роботи або навчання;
- періодично з'являтися для реєстрації в кримінально-виконавчій інспекції;
- пройти курс лікування від алкоголізму, наркоманії або захворювання, що становить небезпеку для здоров'я інших осіб.

- ***Іспитовий строк обчислюється з моменту проголошення вироку суду.***
- Після закінчення іспитового строку засуджений, який виконав покладені на нього обов'язки та не вчинив нового злочину, за поданням КВІ звільняється судом від призначеного йому покарання, контроль за його поведінкою припиняється і засуджений знімається з обліку в КВІ.
- Якщо засуджений не виконує покладені на нього обов'язки або систематично вчинює правопорушення, що потягли за собою адмін. стягнення і свідчать про його небажання стати на шлях виправлення, КВІ вносить до суду подання про скасування звільнення від відбування покарання з випробуванням і направлення засудженого для відбування призначеного покарання.

Література

1. Про пробацію. Закон України від 05.02.2015 р.
2. Про затвердження Інструкції про порядок виконання покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та здійснення контролю щодо осіб, засуджених до таких покарань. Наказ ДДУПВП МВС України від 19.03.2003 № 270/1560.
3. Закон України «Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк».
4. Оцінка ризиків і потреб дітей в конфлікті з законом. Методичні рекомендації. Г. Стідз, Л.Солопова, О.Кочура, 2014.- 28 с.
5. Стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила, 1990 р.);
6. Європейська Конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками (1964 р.);
7. Правила Ради Європи про пробацію. Рекомендація CM/Rec(2010)1.